

Petiční výbor

2020/2202(INI)

1.12.2022

STANOVISKO

Petičního výboru

pro Výbor pro ústavní záležitosti

ke zprávě o provádění dohody o vystoupení Spojeného království z EU
(2020/2202(INI))

Zpravodajka: Dolors Montserrat

PA_NonLeg

NÁVRHY

Petiční výbor vyzývá Výbor pro ústavní záležitosti jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. připomíná základní zásadu ochrany práv občanů, jak je popsána ve Smlouvách, Listině základních práv EU a Evropské úmluvě o lidských právech;
2. připomíná, že dohoda o vystoupení mezi EU a Spojeným královstvím (dále jen „dohoda“) stanoví, že pro obyvatele Severního Irsku nesmí dojít k „žádnému omezení práv, záruk nebo rovnosti příležitostí“¹;
3. konstatuje, že Velkopáteční dohoda je založena na lidských právech, zejména na Evropské úmluvě o lidských právech;
4. domnívá se, že jakýkoli pokus vlády Spojeného království vyřadit Severní Irsko z Evropské úmluvy o lidských právech nebo přestat uplatňovat jakékoli ustanovení této úmluvy v Severním Irsku by byl porušením dohody;
5. vyjadřuje politování nad tím, že listina práv stanovená ve Velkopáteční dohodě nebyla nikdy přijata;
6. zdůrazňuje, že dohoda, jejíž plné dodržování bylo předpokladem pro ratifikaci dohody o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím, umožňuje jak občanům EU, tak dotčeným rodinám pobývajícím ve Spojeném království a státním příslušníkům Spojeného království pobývajícím ve státech EU-27 nadále žít v hostitelském státě a uplatňovat svá práva zaručená právem EU; vyjadřuje v tomto ohledu politování nad tím, že Spojené království dosud plně neprovedlo dohodu, zejména pokud jde o protokol o Severním Irsku;
7. připomíná, že tato dohoda chrání děti bez ohledu na to, kde se narodily, zda se narodily před vystoupením Spojeného království z EU nebo po něm, nebo zda se narodily v hostitelském státě, v němž má občan EU nebo rodič, který je státním příslušníkem Spojeného království, bydliště, anebo mimo něj;
8. připomíná, že tato dohoda chrání práva občanů EU a jejich rodinných příslušníků, kteří vykonávali své právo na volný pohyb ve Spojeném království v souladu s právními předpisy EU před skončením přechodného období a kteří v něm po jeho skončení i nadále pobývají, i občanů Spojeného království, kteří mají totéž právo v některém členském státě EU-27; připomíná, že je třeba, aby se veřejné orgány ve Spojeném království i v EU touto zásadou řídily; považuje proto za nezbytné zůstat i nadále ostražití, pokud jde o jakákoli rozhodnutí nebo pokusy orgánů Spojeného království oslabit tato práva nebo jejich prosazování nebo vyloučit části Spojeného království z oblasti působnosti dohody, zejména Severní Irsko; znovu vyzývá orgány Spojeného království, aby plně dodržovaly Protokol o Irsku/Severním Irsku, jak je uvedeno v dohodě, a aby zajistily, že nedojde k omezení práv občanů Severního Irsku;

¹ Příloha 2 Protokolu o Irsku/Severním Irsku.

9. připomíná, že osoby, které dosud nezískaly práva trvalého pobytu, zejména osoby, které nežily v hostitelském státě po dobu nejméně pěti let, jsou stále plně chráněny dohodou a budou moci nadále pobývat v hostitelském státě a získat právo trvalého pobytu v hostitelském státě po kumulaci pěti let pobytu;
10. připomíná úlohu Komise při sledování provádění dohody a vítá Komisí předložený návrh nařízení², které by Unii umožnilo jednat rychle v případě porušení dohody, včetně jakéhokoli porušení práv občanů, která zaručuje;
11. připomíná, že občané EU a státní příslušníci Spojeného království, kteří přicestovali do hostitelského státu před 1. lednem 2021, mají podle dohody stejná práva a povinnosti jako ti, kteří do hostitelského státu přicestovali před 1. únorem 2020;
12. připomíná, že občané EU a státní příslušníci Spojeného království, kteří jsou přeshraničními pracovníky a přeshraničními osobami samostatně výdělečně činnými, jsou rovněž chráněni v zemích, v nichž pracují;
13. připomíná, že občané, na něž se dohoda vztahuje, si zachovávají své právo na zdravotní péči, důchody a jiné dávky sociálního zabezpečení a že pokud mají nárok na peněžitou dávku z jedné země, mají v zásadě nárok na tuto dávku, i když se rozhodnou žít v jiné zemi; připomíná, že pracovníci, na které se vztahuje dohoda, a osoby samostatně výdělečně činné, na které se vztahuje dohoda, mají právo na přístup k zaměstnání nebo na výkon hospodářské činnosti v rámci statusu osoby samostatně výdělečně činné;
14. připomíná, že soudy Spojeného království musí náležitě zohledňovat judikaturu Soudního dvora EU vydanou po skončení přechodného období, a že práv, jež jsou zaručena v oddílu dohody věnovaném právům občanů, se mohou občané EU dovolávat přímo u soudů Spojeného království a státní příslušníci Spojeného království u soudů členských států;
15. připomíná, že dohoda svěřuje konkrétní úlohu i Soudnímu dvoru EU tím, že umožňuje soudům Spojeného království za určitých podmínek požádat jej o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu druhé části dohody, a to po dobu osmi let od skončení přechodného období;
16. připomíná, že další dodržování Evropské úmluvy o lidských právech bylo jedním z předpokladů, které formuloval Parlament pro uzavření dohody; vyjadřuje politování nad návrhy vlády Spojeného království, jako je listina práv, která by soudům Spojeného království umožnila ignorovat rozsudky a předběžná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva;
17. zdůrazňuje úlohu specializovaného výboru pro práva občanů při usnadňování uplatňování druhé části dohody o vystoupení; zdůrazňuje význam jeho práce a jeho zpráv o uplatňování práva na pobyt;

² Komisí předložený návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro výkon práv Unie za účelem provedení a prosazování Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii a Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku na straně druhé (COM(2022)0089).

18. zdůrazňuje úlohu nezávislého monitorovacího orgánu při přijímání stížností občanů EU, jejich rodinných příslušníků a občanů zemí Evropského hospodářského prostoru nebo Evropského sdružení volného obchodu, jakož i při provádění šetření týkajících se údajného porušení druhé části dohody o vystoupení ze strany správních orgánů Spojeného království; připomíná své právo podat žalobu u příslušného soudu či tribunálu ve Spojeném království;
19. konstatuje, že nezávislý monitorovací orgán se zaměřuje na systémové nedostatky při provádění nebo uplatňování druhé části dohody a že nemůže řešit žádné jednotlivci podané stížnosti; zdůrazňuje proto, že jednotlivci, kteří podávají stížnosti, musí usilovat o řešení jinými prostředky, které existují podle práva Spojeného království, aniž by byli neodůvodněně diskriminováni; zdůrazňuje význam oznámených stížností, pokud jde o shromažďování informací o běžných a systémových otázkách; vítá v tomto ohledu soudní řízení zahájené v prosinci 2021 proti ministerstvu vnitra s cílem chránit práva občanů EU pobývajících ve Spojeném království, neboť ukazuje účinnost tohoto systému;
20. připomíná, že na základě článku 227 Smlouvy o fungování Evropské unie má každý občan Unie s bydlištěm ve Spojeném království právo předkládat petice Evropskému parlamentu; připomíná, že občané Spojeného království, kteří mají bydliště i v EU, mají i nadále právo předkládat petice Parlamentu;
21. zdůrazňuje, že Petiční výbor Parlamentu obdržel 262 petic týkajících se brexitu a 25 petic týkajících se údajných porušení dohody o vystoupení;
22. domnívá se, že požadavek systému registrace k pobytu ve Spojeném království pro občany EU, aby občané EU s předběžným statutem usazené osoby museli podat druhou žádost, aby jim bylo poskytnuto neomezené právo setrvat ve Spojeném království, je v rozporu se zásadami dohody a může vystavovat občany vyššímu riziku toho, že nedodrží lhůtu, což by mohlo vést k automatické ztrátě jejich pobytu, zaměstnání či vzdělávání ve Spojeném království; je znepokojen velmi vysokým počtem žadatelů, kterým byl udělen pouze předběžný status usazené osoby; poukazuje na obtíže, s nimiž se mohou občané EU setkávat při podávání žádostí o status usazené osoby nebo o předběžný status usazené osoby vzhledem k tomu, že Spojené království trvá na výhradně digitálním přístupu k postupu vyřizování žádostí; je znepokojen pokračujícími a zhoršujícími se zpožděními při vydávání povolení k pobytu a vstupních víz, zatímco Spojené království současně žádá o víza více evropských zemí;
23. domnívá se, že neexistence fyzického dokumentu vytváří riziko, že mnoho občanů EU, a zejména starší osoby, osoby se zdravotním postižením a zranitelné a digitálně znevýhodněné osoby, bude mít potíže s prokázáním svých práv, zejména s ohledem na politiku Spojeného království, která vyžaduje, aby přistěhovalci prokázali svůj přistěhovalecký status, aby získali bydlení, zaměstnání a přístup ke zdravotní péči, sociálním dávkám a vzdělání; za tímto účelem znovu vyzývá k tomu, aby byl vydán fyzický doklad jako důkaz práva občanů EU pobývat ve Spojeném království; vyzývá Spojené království, aby zjednodušilo nedigitální postupy s cílem usnadnit uplatňování dohody; poukazuje na to, že složitost digitálního prokazování statusu může vést k riziku diskriminace občanů EU; zdůrazňuje, že je zásadní vytvořit hladké, jednoduché a transparentní administrativní postupy, které budou přístupné všem, a že případné

administrativní náklady nesmí překročit náklady, které jsou uloženy státním příslušníkům Spojeného království za vydávání podobných dokumentů;

24. poukazuje na to, že je třeba zavést dvoustranné nebo mnohostranné dohody s cílem uspokojit naléhavou potřebu, aby občané EU měli přístup k digitálním i papírovým možnostem pro všechny procesy související s identitou, zdravím, vzděláváním, odbornou přípravou, prací, sociální ochranou a bankovními službami;
25. domnívá se, že vytvoření další možnosti požadovat fyzické doklady pro držitele statusu usazené osoby nebo předběžného statusu usazené osoby, která by doplnila jejich stávající digitální status, by bylo přínosem zejména pro osoby, které jsou v současné době znevýhodněny pouze digitální dokumentací;
26. je i nadále znepokojen mírou pomoci poskytované starším a zranitelným občanům, včetně těch, kteří mohou mít potíže s používáním digitálních aplikací;
27. připomíná, že je třeba znovu zvážit lepší regulaci a usnadnění podmínek vstupu a pobytu ve Spojeném království pro takové účely, jako jsou podnikání, výzkum, studium, odborná příprava a výměnné pobyty mládeže;
28. vyjadřuje politování nad rozhodnutím Spojeného království účtovat žadatelům o víza z některých zemí EU jiné poplatky než žadatelům z jiných členských států;
29. odsuzuje incidenty, kdy občané EU, kteří se pokoušeli vstoupit do Spojeného království bez víza, byli drženi v zařízeních pro zajištění cizinců, často po nepřiměřeně dlouhou dobu;
30. vyjadřuje politování nad tím, že Spojené království opustilo programy mobility, jako je Erasmus+, a rozhodlo se neúčastnit se nového programu Erasmus+ na období 2021–2027 jako přidružená třetí země, jelikož účastníky je i několik dalších států, které nejsou členy EU;
31. vyzývá Komisi, aby v zájmu mladých lidí z EU i Spojeného království i nadále umožňovala Spojenému království účastnit se programů EU, pokud bude plnit své nezbytné finanční závazky.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	30.11.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 33 - : 0 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Markus Buchheit, Tamás Deutsch, Francesca Donato, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Ana Miranda, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Emil Radev, Yana Toom, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Demetris Papadakis, Anne-Sophie Pelletier, Andrey Slabakov, Marie-Pierre Vedrenne
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	Pablo Arias Echeverría, Jorge Buxadé Villalba, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Hermann Tertsch, Marie Toussaint, Juan Ignacio Zoido Álvarez

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

33	+
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Andrey Slabakov, Hermann Tertsch
ID	Markus Buchheit
NI	Tamás Deutsch, Francesca Donato, Tatjana Ždanoka
PPE	Pablo Arias Echeverría, Jaroslaw Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Peter Jahr, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Emil Radev, Loránt Vincze, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Vlad Gheorghe, Ulrike Müller, Yana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Demetris Papadakis
The Left	Alexis Georgoulis, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda, Marie Toussaint

0	-

0	0

Význam zkratk:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se